

28

ΕΚΘΕΣΗ

Ερχονται οι Ρώσοι

Ο Αλεξάντερ Ρίτοφ, διευθυντής του μουσχοβίτικου Stella Art Foundation, εξηγεί τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η τέχνη στη μετακομμουνιστική εποχή

ΤΡΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ STELLA ART FOUNDATION ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

«Η Σ. Ενωση ήταν φυλακή για τους καλούς»

Του ΣΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ

Το ίδρυμα «Stella Art Foundation» της Μόσχας δίνει για μία ακόμη φορά το «παρών» στην Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης. Συμμετέχει στο παράλληλο πρόγραμμα με τρεις εκθέσεις έργων από τη μεγάλη συλλογή του (1.000 έργα).

«Το «Stella Art Foundation» είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, που έχει κύριο στόχο την προώθηση των πολιτισμικών ανταλλαγών, την προβολή των Ρώσων καλλιτεχνών και τη σύσταση ενός μουσείου σύγχρονης τέχνης στη Μόσχα», μας εξηγεί ο διευθυντής του ιδρύματος, ποιητής Αλεξάντερ Ρίτοφ. Ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2004 με πρωτοβουλία της συλλέκτριας Στέλλας Κεοάεβα. Το ίδρυμα έχει έντονη παρουσία σε όλα τα μεγάλα διεθνή εικαστικά γεγονότα της σύγχρονης τέχνης, όπως η «Documenta» του Κόσσελ και η Μπιενάλε της Βενετίας, και συνεργασίες με σημαντικούς χώρους και μουσεία, όπως τα «Kunsthistorisches Museum» της Βιέννης και «Ca' Rezzonico» της Βενετίας.

Πόσο πιο εύκολο είναι πλέον να βγει ένας Ρώσος καλλιτέχνης στη Δύση;

«Αποστολή μας είναι να αποκαταστήσουμε το χώρο που χάσαμε στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Αυτός ο χώρος δεν είναι μόνο η Δύση ή η Ευρώπη. Είναι και η Ανατολή και η Λατινική Αμερική και η Αφρική. Γι' αυτό συνεργαζόμαστε με επιμελητές από όλο τον κόσμο».

Είναι μεγάλος χώρος για να αποκαταστήσει κανείς σχέσεις που για χρόνια δεν υπήρχαν.

«Η Σοβιετική Ενωση ήταν μια μεγάλη, τρομερή φυλακή. Ο κόσμος δεν ταξίδευε, δεν αλληλογραφούσε. Οι δημιουργοί δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν αυτά που συνέβαιναν στη Δύση. Αποστολή μας, όμως, δεν είναι να μιλάμε για πολιτική και να κάνουμε κριτική. Απλά προσπαθούμε να αποκαταστήσουμε τις χαμένες σχέσεις μας με τον κόσμο και να προβάλλουμε τη σύγχρονη δημιουργία της Ρωσίας».

Να δημιουργήσουμε συνεργασίες

Πόσο εύκολο είναι αυτό το έργο;

«Προσπαθούμε να δημιουργούμε συνεργασίες. Με την Ελλάδα έχουμε σχέσεις πολιτισμικές και ιστορικές. Δημιουργούμε κοινές δράσεις. Έχουμε δώσει το «παρών» στην «Art Athina» και στο Φεστιβάλ Σύγχρονης Τέχνης στο στρατόπεδο «Κόδρα», στην Καλαμαριά. Η Ελλάδα μας έχει προσφέρει φανταστική φιλοξενία. Μέχρι τώρα, δέκα γκαλερί και ιδρύματα της Ρωσίας έχουν παρουσιάσει καλλιτέχνες στη χώρα σας».

Σας ενδιαφέρουν μόνο τα εικαστικά;

«Μας ενδιαφέρει, ακόμη, η ποίηση, η λογοτεχνία, η φιλοσοφία, η ιστορία και η μουσική. Φέτος δημιουργήσαμε μια κοινότητα ποιητών μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και Ποιητικής Λέσχης Μόσχας και παρουσιάσαμε από κοινού ένα πρότζεκτ στο κεντρικό πρόγραμμα της Μπιενάλε Βενετίας. Θέλουμε επίσης να δημιουργήσουμε μια γέφυρα μεταξύ εικαστικών και μουσικής».

Με τι πρόπονο προωθείτε έναν καλλιτέχνη;

«Αν δούμε ότι υπάρχει προοπτική, προοφέ-

«Lowell Smith», αργυροτυπία του Ρόμπερτ Μάπλθορν. Το Stella Art Foundation δεν προωθεί απλώς Ρώσους καλλιτέχνες. Διαθέτει και συλλογή έργων τέχνης μεγάλων διεθνών ονομάτων

Ο Αλεξάντερ Ρίτοφ είναι διευθυντής ενός ιδρύματος που, με έδρα τη Μόσχα, προωθεί στο εξωτερικό «Προσπαθούμε να καλύψουμε τον χώρο που χάσαμε στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου», μας λέει προσφέρει φανταστική φιλοξενία»

ρομε υποστήριξη, καλύπτουμε τα έξοδα και τον προωθούμε. Δεν είμαστε βέβαια μόνο εμείς. Υπάρχουν κι άλλα ιδρύματα στη Ρωσία, μια ποικιλία οργανισμών σύγχρονης τέχνης που διευρύνεται και αυξάνεται. Είναι πιο εύκολο τώρα για έναν Ρώσο ζωγράφο να δείξει τη δουλειά του στη Δύση. Εμείς θέλουμε να δημιουργήσουμε σχέσεις. Δεν μας ενδιαφέρει η Δύση ως γεωγραφικός χώρος, αλλά μόνο ως τόπος ανάπτυξης πολιτιστικών σχέσεων».

Αντιμετωπίζετε προβλήματα σ' αυτή σας την προσπάθεια;

«Το πιο σοβαρό πρόβλημα για έναν Ρώσο που θέλει να βγει στο εξωτερικό είναι η βίζα. Φανταστείτε ότι η Μόσχα έχει 15 εκατομμύρια κατοίκους. Τον Μάιο που έχουμε διακοπές, τα 4 εκατομμύρια βγαίνουν στο εξωτερικό. Δεν πηγαίνουν, όμως, στην Ευρώπη, αλλά σε χώρες που είναι εύκολη η έκδοση βίζας, όπως η Τουρκία - τη βγάζεις στο αεροδρόμιο. Μόλις λήξει, ξαναπηγαίνεις στο αεροδρόμιο και βγάζεις νέα βίζα. Στην Ευρώπη χρειάζεται πολλή γραφειοκρατία. Στους Ρώσους, για παράδειγμα, αρέσει πολύ η ελληνική ιστορία και τα αρχαία μνημεία. Είναι, όμως, πιο εύκολο γι' αυτούς να επισκέπτονται τα αρχαία ελληνικά μνημεία της Μικράς Ασίας παρά της Ελλάδας».

Τι προβλήματα δημιουργεί η βίζα;

«Κυρίως ψυχολογικά. Η βίζα σε υποχρεώνει να μείνεις σε μια χώρα μέχρι 90 μέρες. Ο καλλιτέχνης, λοιπόν, δεν μπορεί να πάει σε μια

«Οι πλούσιοι Ρώσοι αγοράζουν έργα τέχνης, όμως, όπως συμβαίνει παντού, να προωθήσουν κάποιον που δεν αξίζει», λέει ο Αλεξάντερ Ρίτοφ

χώρα, να τη ζήσει, να εμπνευστεί από αυτή και να δημιουργήσει. Μετά, χρειάζεται πολλή αναμονή για την έκδοσή της και γραφειοκρατία. Ευτυχώς, το ελληνικό προξενείο είναι από τα καλύτερα και η έκδοση βίζας είναι πιο εύ-

Τι θα δείτε και πού

- Αποθήκη Γ', στο λιμάνι της πόλης: η έκθεση συνεργασία με την «ArtBOX.gr», Πρωτοπαρό Words», του καλλιτεχνικού διευθυντή της Μπιενάλε Σεπτεμβρίου). Στο λιμάνι, επίσης, ο Χάιμ Σόκ του «Stella Art Foundation», αφιερωμένη στον
- Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας Visions», υπό την επιμέλεια της ιστορικού τέχνης
- Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης: ενσπνευμένη από τις μινωικές και μυκηναϊκές σφραγι-

κοπή. Αλλά όπως και να το κάνουμε, η ζωή και το έργο των καλλιτεχνών βρίσκονται στα χέρια των γραφειοκρατών».

Στη Ρωσία υπάρχει πλέον πολύς πλούτος στα κέρις λίγων, πολλή φτώχεια και διαφθορά. Πώς επηρεάζουν αυτές οι συνθήκες το έργο σας;

«Και η φτώχεια και η διαφθορά είναι επικίνδυνες για την τέχνη. Οι πλούσιοι Ρώσοι αγοράζουν έργα τέχνης, αν και στη χώρα μας δεν ισχύει η φοροαπαλλαγή από αγορά τέχνης, όπως στην Αμερική, κι αυτό είναι κακό για τους καλλιτέχνες. Όμως, όπως συμβαίνει παντού, οι οικονομικά ισχυροί μπορούν εύκολα να προωθήσουν κάποιον, ακόμα κι αν αυτός δεν αξίζει. Η φτώχεια, από την άλλη, κάνει τους καλλιτέχνες να εγκαταλείψουν την τέχνη για να επιβιώσουν. Αυτοί χάνονται. Δεν υπάρχει ένα

ΛΙΤΕΧΝΕΣ»

«From the Alice vs Lolita series», φωτογραφία του Oleg Kulik στην έκθεση «Subjective Visions»

νικό Ρώσους καλλιτέχνες.
ει. «Η Ελλάδα μάς έχει

«Making Words – Moscow Poetry Club», σε υσιάστηκε στην 53η διεθνή έκθεση «Making» νόλε της Βενετίας Ντάνιελ Μπέρμπαν (έως 27 ολ στήνει μια γλυπτική εγκατάσταση, δωρεά ις ανθρώπους που έζησαν στη Θεσσαλονίκη. **xs** (Βασ. Ολγας 108): η έκθεση «Subjective» ις Θάλειας Στεφανίδου (έως 1 Νοεμβρίου). ρκατάσταση του **Αλεξάντερ Ντζίκια** εμπνευ- ίδες (έως 1 Νοεμβρίου).

παρατηρητήριο καλλιτεχνών, ώστε να εντοπί- ζουμε και να ενισχύουμε τους νέους καλλιτέ- χνες, με αποτέλεσμα να μην καταλαβαίνουμε τι ακριβώς γίνεται στη χώρα».

Κυρίαρχος στόχος του ιδρύματός σας είναι η ίδρυση ενός μουσείου. Σε ποιο στάδιο βρίσκεστε τώρα;

«Μουσείο για μας δεν είναι μόνο το κτήριο. Είναι και το περιεχόμενο και το πνεύμα, οι άνθρωποι και οι φίλοι. Αυτό κάνουμε τώρα. Όσο για το κτήριο, φτιάχνεται κι αυτό. Είναι ένας πρώην σταθμός για τραμ και τρόλεϊ, στο κέντρο της Μόσχας, εμβαδού 11.000 τ.μ., ο οποίος χτίστηκε το 1927, σε σχέδια του Ρώσου αρχιτέκτονα της αβάντ-γκαρντ, Κονσταντίν Μίλνικοφ. Θα το νοικιάζει το ίδρυμα για 50 χρόνια και μετά θα περάσει στο κράτος». ✖

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΥΠΟΥ * ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΒΑΚΧΟΥ 30 Τ.Κ 54629 ΤΗΛ: 2310 539371, 538633 e-mail: info@apo.gr

''ενημέρωση''
www.apo.gr